

EINDELIJK WEER EEN NATIONALE COÖPERATIEDAG

Volop inspiratie over de waarde(n) van de coöperatie

DOOR: Fridy Duterloo (Hart voor verhalen) BEELD: Maartje Kuperus

‘Na drie jaar zijn we trots en blij dat we weer samen een Nationale Coöperatiedag kunnen beleven’, zo heet Rob Donker als directeur van NCR iedereen van harte welkom op donderdag 10 november jl. ‘Met ruim 80 coöperaties en 200 deelnemers zijn we vandaag samen om nieuwe inzichten en inspiratie op te doen. Het thema van deze dag is de waarde(n) van de coöperatie. Wat is de toegevoegde waarde van de coöperatie en waar zien we waardecreatie ontstaan? Hoe maken we die aantoonbaar en laten we zien dat de coöperatie een wezenlijk onderdeel is van de samenleving? Mooie vraagstukken om met elkaar verder uit te diepen. Het programma biedt volop mogelijkheden om inspiratie op te doen, elkaar te ontmoeten en van elkaar te leren.’

Rol van coöperatie binnen transities

Na het welkomstwoord gaan deelnemers uiteen in het Spoorweg Museum. Tijdens één van de sessies bespreekt Lucas Simons de rol van coöperaties binnen transities.

Hij benoemt de vele transities die gaande zijn. Hij legt uit dat in feite alle transities ook relevant zijn voor coöperaties. En dat een transitie verschillende fases kent. Lucas Simons houdt zich al 20 jaar bezig met transities. Hij ziet steeds dezelfde problemen en dezelfde oplossingen. 'Toch vinden alle organisaties dat het 'bij ons' veel ingewikkelder is. Hij omschrijft dat het probleem niet het probleem is, maar een natuurlijke uitkomst van het systeem. Het is in feite een optelsom van besluiten die leidt tot het probleem. Er zijn geen simpele oplossingen. Het is een veranderingsproces met verschillende fases. Elke fase heeft daarbij zijn eigen karakteristiek en aanpak. Zeker bij complexe problemen. Daar is de moeilijkheid van verandering groot, net als het aantal stakeholders dat met hun eigen belang ook mee moeten veranderen.'

Simons vraagt zich af: 'Hoe gaan we muziek maken van een complex probleem? Hoe zorgen we voor een goede dirigent, die het proces leidt? Hoe bouwen we nieuwe businessmodellen?' Hij ziet dat elke sector bezig is met dezelfde problemen, zoals circulariteit, klimaat en energie. 'We zien ook dat het in feite niet in 'ons' belang is om de problemen op te lossen. Iemand anders moet betalen bijvoorbeeld.' Dan leidt Simons de aanwezigen tot de verschillende fases van de duurzame markttransformatie.

Hoe te organiseren

'Het gaat erom dat we ons gaan organiseren en we de juiste fases doorlopen: van Leren/kennis, naar Marktwerking, Opschalen en het Nieuwe normaal. De urgentie maakt dat we in beweging komen.' Voor coöperaties is inspelen op transities lastig: de belangen van de leden kunnen uit elkaar gaan lopen. Het is belangrijk om te bepalen: waar staan we voor? Er zijn ook andere vormen van leiderschap nodig, net als de dialoog met de leden. Wat doe je met leden die niet mee willen of kunnen? Hoe

bepaal je samen het nieuwe businessmodel? Allemaal lastige vragen, die relevant zijn voor coöperaties. Zeker is -volgens Simons- dat coöperaties een leidende rol kunnen nemen in de transitie, juist omdat ze staan voor gezamenlijk samenwerken naar een gemeenschappelijk (nieuw) doel. 'Het is dus meer dan noodzaak om de uitdaging met elkaar aan te gaan. Dezelfde taal te gaan spreken. Zo versta je elkaar en vind je de juiste toon voor het complete muziekstuk.'

Waardevolle generatie-inspiratie

Na de eerste ronde dwarrelen de deelnemers weer uit over de verschillende ruimten in het Spoorwegmuseum

voor de tweede ronde met sessies. Eén van die sessies is die over generaties. Eline en Joep van De Ondernemende Gasten bezorgen de deelnemers tijdens de interactieve sessie inzichten in de verschillen en verrassende overeenkomsten tussen jongere en oudere generaties binnen coöperaties. Ze geven een mini college over generaties. Boomers, generatie X, millennials en generatie Z. Alle generaties op de arbeidsmarkt komen voorbij. Er komen tijdens het Generatiespel stereotypingen voorbij, net als verschillen en overeenkomsten. Juist die overeenkomsten bieden perspectief voor coöperaties.

Ontmoeting, bijpraten en kennismaken

Na de twee rondes is het tijd voor een hapje en drankje. Tijd voor ontmoeting, bijpraten en juist kennismaken. De één komt al jaren naar bijeenkomsten van NCR, voor de ander is het de eerste keer. Voor de één zijn alle inhoudelijke thema's die vandaag aan bod komen redelijk nieuw. De ander ziet herkenning met de thema's die binnen de eigen coöperatie spelen. Zeker is dat iedereen nieuwsgierig is naar het verhaal van Sander Heijne, auteur van Fantoomgroei. In zijn lezing staan de ontwikkelingen in onze samenleving centraal. Nog nooit in de geschiedenis waren we zo rijk en welvarend als nu. En toch gaat het niet onverdeeld goed met ons land als je kijkt naar de krappe arbeidsmarkt, de woningmarkt en de hoge voedselprijzen. Hoe kan dat? Waarom accepteren we dat?

Vanuit zijn wetenschappelijke en geschiedkundige analyse laat Sander zien dat het anders moet. Dat economische groei niet per se het uitgangspunt is voor een gezonde en welvarende samenleving. Met de feiten en cijfers die Sander deelt, laat hij zien dat de BV Nederland economisch gezien goed draait. Ook legt hij uit waarom de meerderheid van de Nederlandse bevolking steeds meer moeite heeft om de eindjes aan elkaar te knopen. En een zeer klein percentage van de mensen extreem profiteert van de economische groei. Hij stelt terecht de vraag of we als land en samenleving het juiste doen. Is het niet tijd om de economische groei op een andere manier te meten en van waarde te laten zijn? Volgens Sander kunnen juist coöperaties hierop antwoord kunnen geven. Het is een inhoudelijke en interessante lezing, waarover tijdens het diner nog volop wordt nagepraat. ■

PODCAST ALERT!

Alles nog een keertje rustig terugluisteren? Dan kan, ga dan naar de podcast over De Nationale Coöperatiedag 2022. In een speciale aflevering komen Henk Boeschoten, Eline en Joep van Ondernemende Gasten en Sander Heijne langs. Luister mee!

MEER SESSIES

Naast de inhoudelijke sessie over de rol van de coöperatie bij transitie is er deze dag ook aandacht voor de reputatie van de coöperatie. Hoe vertel je het verhaal aan de leden en andere belanghebbenden? Hoe blijf je daarbij relevant én geloofwaardig? Daarnaast wordt er in een sessie ingezoomd op de persoonlijke waarden die mensen inbrengen in de coöperatie. Wat drijft mensen en hoe leer je eigen waarden en die van een ander nog beter te begrijpen. Uiteraard is ook governance met de One Tier Board een belangrijk onderwerp. Wat zijn de voor- en nadelen van dit model? Wat betekent het voor de huidige functionarissen? Tijdens de sessie delen uitvoerend bestuurders hun ervaringen met de one tier board. Ook het naar binnen halen van de buitenwereld is een thema waar mensen geboeid naar luisteren. Net als het werven, selecteren en beoordelen van ledenraadsleden. Hoe vind je geschikte ledenraadsleden en hoe beoordeel je of ze zich voldoende ontwikkelen in lijn met de waarden van de coöperatie? Dan blijkt dat het geen 'gewoon' HR-vraagstuk is.

Tot slot maken mensen in een sessie ook kennis met de uitkomsten van het NCR-ledenbetrokkenheidsonderzoek en komt de maatschappelijk waarde van coöperaties aan bod in het verhaal van Fruitmasters. Een verhaal met energie en daadkracht.